Tisztelt hölgyeim és uraim, reformátusok, katolikusok és bármely más vallás hívei, kedves barátaim, magyarok!

Ma 2010. június 6-án itt állunk Wass Albert szobra előtt melyet rövidesen ünnepélyes keretek között felavatunk. Azért gyűltünk össze, hogy emlékezzünk rá mindannyian akik szeretjük, olvassuk a verseit, regényeit és többek között írásain keresztül tanuljuk a magyar történelmet. Nem volt ez mindig így, hiszen az 1908. január 8-án, az erdélyi mezőföld szívében született író műveit 1945 és 1990 között sem megjelentetni, sem olvasni nem lehetett. Ez a család, aki a nemesi címét még Szent László királytól kapta, azon hőstettéért, hogy egyik ősük, - bizonyos Buzák fia Lób - 1081-ben megmentette a király életét egy rátámadó bölénybikától úgy, hogy belökte azt a Czegei tóba. Ez a család és maga Wass Albert is el kellett hogy meneküljön az ősi birtokról, sőt a birtokot elfoglalók halálra ítélték, amely ítélet 1998. február 17-én bekövetkezett haláláig érvényben is volt.

A Wass család közel 1000 éves történelmében voltak felemelő és voltak fájó dolgok is. Szomorúan írja egyik cikkében: „ Egyik Ősöm az 1600-as évek derekán moldovából hozatott munkaerőt a föld megművelésére miután a sok háborúság során a mezőség magyar jobbágyai kipusztultak. Papot is hozatott, templomot is építtetett nekik, és még a Szentírást is lefordíttatta az oláh-ok nyelvére. Kétszáz esztendővel később ezeknek a moldovaiaknak a leszármazottai felgyújtották a kastélyt, lerombolták a magyar templomot, és hiába billent helyre az idő múlásával a világ, a magyar templomot már nem építette fel senki…"

A Wass család ezzel együtt több száz éven keresztül művelte az 500 holdnyi birtokot, maga Wass Albert is kitanulta magas szinten ezt a szakmát, de 12 évesen már szembesülnie kellett a világ őrületével , amely TRIANON néven híresült el. A mai napon, két nappal a gyalázatos diktátum aláírásának 90. évfordulója után, beszélnünk és emlékeznünk kell erről az eseményről, mert Wass Albert sorsát is döntően befolyásolta, sőt mondhatnánk, hogy a hányatott sorsú író szinte élő megjelenítője volt annak a balsorsnak, amelyről himnuszunk is énekel. Az első világháború után a győztes hatalmak, győzelmi mámorukban és ostoba kapzsiságukban fatális őrültséget követtek el. Tiportak a legyőzötteken, de az igazi bosszú és a porig alázás célkeresztjében már csak Magyarországot, a mi hazánkat hagyták. Dühödten éhes szomszédaink legképtelenebb igényeinek is helyt adva, ezt a csodálatos nemzettestet, ezt a hibátlan természeti egységet feldarabolták, mint egy levágott állatot, és némi marakodás után elosztották a koncot. Ma, 90 évvel és két nappal az események után a szintén Európai Uniós szomszédaink azon csodálkoznak, hogy mi bajuk van ezzel a magyaroknak? Hát az a bajunk, hogy amit Önök kaptak azt tőlünk vették el, és amikor ezzel Önöknek szembesülni kell, irtóznak tőle.

Koltai Gábor Trianon című filmje - amely realistán, tisztességgel értékeli ezt az eseményt és következményeit, - már a hírével is hisztérikus indulatokat keltett, pedig ez csak egy film. Tudják, olyan ez, mint amikor a

televízióban néznek egy katasztrófafilmet és időnként elborzadnak a látványon: rossz elképzelni mi lenne ha …

De gondoljanak bele, hogy mi magyarok ezzel szemben a Versailles-ban Önök által írt „színdarabot" nem nézzük, hanem már 90 éve éljük. Sírunk és szenvedünk, de élünk és remélünk. Bízunk abban, hogy elég erősek leszünk ehhez a feladathoz is, és még megaláztatásunkban is fölé tudunk emelkedni „hóhérainknak".

Mi keresztény magyarok befogadók és emberszeretők vagyunk, ezért megbocsájtunk, de a folytatásos színjáték végét, Isten segítségével mi írjuk és mi rendezzük. Erre tanít minket a hitünk, erre tanított és tanít Wass Albert is. Az az ember, akit úgy megaláztak, hogy már jobban embert nemigen lehet. Ő mégis a transzilvanizmus híve, és amellett egész életén keresztül meg is maradt. Ez a tiszta, nemzetek együttélésének gondolata műveinek állandó vázát adja.

Életének utolsó szakaszában is szilárdan kiáll a népek békés együttélésének létjogosultsága mellet.

1996-ban írja: „talán még jobban időszerű ez a lehetőség, mert rengeteg hely van a világban, különösen Európában, ahol két-három nemzetség is él együtt és csodálatosan elvannak, pedig mindegyik nemzetség a maga életét szeretné élni. Svájcban meg lehetett ezt csinálni, vagyis bizonyíték van rá, hogy meg lehet ezt csinálni.

Ha a függetlenség megvalósul, akkor lesz szép és gazdag Erdély. Mert Erdély legnagyobb baja az, hogy gazdag, így mindenkinek kell. Kellenek a bányák, a szépségek, kellenek a hegyek és még az erdő is kell. Csak mi Erdélyiek, mi nem kellünk - senkinek, különösen az Erdélyi magyarok nem."

Igen magas, már-már misztikus szintre emeli gondolatvilágában Wass Albert Erdélyt és az erdélyi szellemiséget. Mert Erdély az író számára nem csak földrajzi egység, ebben a szóban neki benne van mindaz, ami igaz, ami jó és ami tisztességes. Oly gyönyörűen ír minderről, hogy az embernek sokszor meg kell állni olvasás közben, mert látjuk a csodát amit csak Ő tud úgy leírni, hogy a halott papír, amire leírja az is életre kel csupán azért, hogy el tudja sírni magát a gyönyörűségtől.

Ő meséli, mint saját kedves élményét, hogy 1933-ban vagy 34-ben a helikonisták egy felolvasó estélyén Dsida Jenőn volt a sor, és akkor felolvasta a Magyar Zsoltárt, a Psalmus Hungaricust. Mikor befejezte, mindenkinek könnyes volt a szeme. Ekkor felállt Koós Károly, barázdált arcán hullottak a könnyek, odament Dsida Jenőhöz, megölelte és azt mondta neki: „Te taknyos, hogy mersz ilyen szépet írni." „Mindig elérzékenyülök, ha erre gondolok."- mondta az író.

Így vagyok én magam is Wass Albert olvasása közben, amikor törölgetem a szemüvegemet, mert rendre bepárásodik. Így látom igazán, milyen szép ez az Ország, a Mi Hazánk és megértem a rosszindulatú szomszédokat, miszerint TRIANON kőbe van vésve - **Szerintem is!**

Hatalmas nagy kövekbe van vésve, ezeket összefoglaló néven úgy hívjuk KÁRPÁTOK- csupa nagybetűvel. Gyimesbükktől – Rijekáig mindenütt ott vannak a nyomok, és ha Önök elmennek az 1000 éves határra, a Rákóczi vár gerincén sétáljanak végig legalább 100 métert, hogy az egykori határőr mozgási körletének nyomvonala mindig ott legyen kitaposva, mert egyébként elvész a nyom. Ugyanitt a keletről érkező látja a gyimesbükki pályaudvaron a nullás kilométerkövet. Ezt is őrizzük meg, hogy tudja az utazó, itt lépett Magyar földre. Ha egészen Rijekáig utazik a kikötő vasöntvényein azt olvashatjuk ma is: Skul Mátyás vasöntödéje Fiume 1897. Vagy azt: Schlick-féle Vasöntöde és Gépgyár Rt. Budapest.

Tehát kedves szomszédok, **szerintünk is kőbe van vésve**, **sőt vasba van öntve** és mi vigyázzuk, hogy a nyomok el ne vesszenek. Ha szomszédaink úgy érzik, hogy nincs áldás számukra ezen a földön, ne csodálkozzanak.

(folytatás a következő oldalon)